C/2024/6819

29.11.2024

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. oktobra 2024

o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Italije

(C/2024/6819)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), s katero je bil vzpostavljen Mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: Mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik Mehanizem pripomore k doseganju gospodarskega in socialnega okrevanja ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, zlasti tistih za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic.

(2) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bi pripomoglo k doseganju energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetsko učinkovitost. Italija je v svoj nacionalni načrt za okrevanje in odpornost dodala novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU.

(3) Komisija je 16. marca 2023 objavila sporočilo z naslovom Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030, da bi prispevala k odločitvam o politikah in ustvarila okvirne pogoje za povečanje rasti. V sporočilu je opredeljenih devet dejavnikov konkurenčnosti, ki se medsebojno krepijo. Med temi dejavniki se dostop do zasebnega kapitala, raziskave in inovacije, izobraževanje in spretnosti ter delujoč enotni trg poudarjajo kot najpomembnejše

([1]) UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

prednostne naloge politike za reforme in naložbe za reševanje sedanjih izzivov glede produktivnosti ter za krepitev dolgoročne konkurenčnosti Unije in njenih držav članic. Komisija je 14. februarja 2024 objavila sporočilo z naslovom Letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024. V tem sporočilu so podrobno opisane konkurenčne prednosti in izzivi evropskega enotnega trga, pri čemer se spremlja letni razvoj glede na devet dejavnikov konkurenčnosti.

(4) Komisija je 21. novembra 2023 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2024, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2024. Evropski svet je 22. marca 2024 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2024 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 21. novembra 2023 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2024, v katerem je Italijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Italije za leto 2024. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2024 z analizo izvajanja smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([5]) (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju za leto 2024) sprejel 12. aprila 2024, skupno poročilo o zaposlovanju pa 11. marca 2024.

(5) 30. aprila 2024 je začel veljati novi okvir ekonomskega upravljanja Unije. Okvir vključuje novo Uredbo (EU) 2024/1263 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru, spremenjeno Uredbo Sveta (ES) št. 1467/97 ([6]) o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU ([7]) o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. Cilj novega okvira ekonomskega upravljanja je z reformami in naložbami spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, trajnostno in vključujočo rast ter odpornost in preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Novi okvir ekonomskega upravljanja tudi spodbuja nacionalno odgovornost in je usmerjen bolj srednjeročno, hkrati pa je izvrševanje učinkovitejše in doslednejše. Vsaka država članica mora Svetu in Komisiji predložiti nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt vsebuje fiskalne, reformne in naložbene zaveze države članice in zajema obdobje štirih ali petih let, odvisno od rednega trajanja zakonodajnega obdobja v zadevni državi članici. Pot gibanja očiščenih odhodkov ([8]) v nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih mora biti skladna z zahtevami iz Uredbe (EU) 2024/1263, vključno z zahtevami, da se začne dolg sektorja država najpozneje do konca prilagoditvenega obdobja dovolj verjetno zmanjševati ali se še naprej zmanjšuje ali pa ostane na preudarni ravni pod 60 % bruto domačega proizvoda (BDP) ter da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno zmanjša pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe in/ali ohranja pod to vrednostjo. Kadar se država članica zaveže ustreznemu sklopu reform in naložb v skladu z merili iz Uredbe (EU) 2024/1263, se lahko prilagoditveno obdobje podaljša za največ tri leta. V podporo pripravi teh nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov je Komisija 21. junija 2024 objavila smernice o informacijah, ki jih morajo zagotoviti države članice v svojih nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih in letnih poročilih o napredku. Komisija je v skladu s členoma 5 in 36 Uredbe (EU) 2024/1263 državam članicam posredovala referenčne smeri in tehnične informacije, kjer je bilo to ustrezno. Države članice morajo svoje srednjeročne fiskalno-strukturne načrte predložiti do 20. septembra 2024, razen če se država članica in Komisija dogovorita o razumnem podaljšanju tega roka. Države članice lahko v skladu z nacionalnim pravnim okvirom o osnutku svojih srednjeročnih načrtov razpravljajo z nacionalnimi parlamenti, neodvisne fiskalne institucije lahko prosijo, da izdajo mnenje, ter se lahko posvetujejo s socialnimi partnerji in drugimi nacionalnimi deležniki.

([5]) Priporočilo Sveta z dne 12. aprila 2024 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2, točka (2), Uredbe (EU) 2024/1263: Očiščeni odhodki pomenijo javnofinančne odhodke brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(6) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2024 nadalje razvija v skladu z izvajanjem Mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v zadnjih letih. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020, 2022 in 2023 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, ki so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Italija je 30. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 in v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Italijo ([9]), ki je bil spremenjen 8. decembra 2023 na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 zaradi posodobitve najvišjega finančnega prispevka za nepovratno finančno podporo in vključitve poglavja REPowerEU ([10]). Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, ki ugotavlja, da je Italija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi predhodni mejniki in cilji niso bili izničeni.

(8) Italija je 30. aprila 2024 predložila nacionalni reformni program za leto 2024 in program stabilnosti za leto 2024 v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97 ([11]). V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2024 odraža tudi polletno poročanje Italije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

(9) Komisija je 19. junija 2024 objavila poročilo o državi za Italijo za leto 2024. V njem je ocenila napredek Italije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2023, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Italiji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, kot tudi novimi in nastajajočimi izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Italije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine ter ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

(10) Komisija je za Italijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Glavne ugotovitve ocene makroekonomskih ranljivosti za Italijo, ki so jo pripravile službe Komisije za namene navedene uredbe, so bile objavljene aprila 2024. Komisija je 19. junija 2024 ugotovila, da v Italiji obstajajo makroekonomska neravnotežja, potem ko je bil v letu 2023 ugotovljen obstoj čezmernih neravnotežij. Še vedno obstajajo zlasti ranljivosti, povezane z visokim javnim dolgom in šibko rastjo produktivnosti v razmerah nestabilnosti trga dela in nekaterih preostalih slabosti v finančnem sektorju, ki imajo čezmejni pomen. Delež javnega dolga v BDP v Italiji se je od najvišje vrednosti med krizo zaradi pandemije COVID-19 znatno zmanjšal, predvsem zaradi močne nominalne rasti BDP. Vendar je delež javnega dolga še vedno visok in je v letu 2023 znašal več kot 137 % BDP, trend zmanjševanja pa naj bi se letos in naslednje leto obrnil. Ta preobrat je posledica obsežne prilagoditve stanj in tokov, ki povečuje dolg, javnofinančnega primanjkljaja, ki je še vedno precejšen, čeprav se zmanjšuje, in nižje nominalne rasti BDP. Rast produktivnosti je bila na splošno in v povprečju pozitivna, vendar omejena, kar potrjuje, da so za odpravo strukturnih pomanjkljivosti in spodbujanje ugodnih pogojev za rast produktivnosti potrebne reforme in naložbe. Razmere na trgu dela so se v zadnjih letih izboljšale in niso povzročale pritiskov na plače. Stopnje aktivnosti so narasle na rekordno raven, čeprav so še vedno razmeroma nizke. Finančni sektor se je dodatno okrepil z izboljšanjem kakovosti bančnih sredstev in dobičkonosnosti, medtem ko so italijanske banke v svojih bilancah stanja še vedno precej izpostavljene državi in posojilom z državnim poroštvom. Ukrepi politike so bili ugodni za odpravo ranljivosti, tudi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost, ki med drugim spodbuja produktivnost in potencialno rast BDP, da bi prispeval k dolgoročnemu zmanjšanju deleža javnega dolga. Ohranjanje hitrosti izvajanja načrta za okrevanje in odpornost ostaja bistvenega pomena, dobrodošla pa bi bila tudi dodatna prizadevanja politike. Jasno je, da je potrebnih več ukrepov za zmanjšanje visokega deleža javnega dolga. Reformirani Pakt za

([9]) ST 10160/21 INIT; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2.

([10]) Izvedbeni sklep Sveta z dne 8. decembra 2023 o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Italijo (ST 16051/23 INIT in ST 16051/23 ADD 1).

([11]) Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

stabilnost in rast, vključno z uporabo postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, zagotavlja ustrezen in močan nadzorni mehanizem za obravnavanje tveganj za vzdržnost javnih financ in za dopolnitev nadzora v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

(11) Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Italiji zmanjšal z 8,6 % BDP v letu 2022 na 7,4 % v letu 2023, dolg sektorja država pa se je zmanjšal s 140,5 % BDP konec leta 2022 na 137,3 % konec leta 2023. Kot je bilo napovedano v sporočilu Komisije z dne 8. marca 2023 z naslovom Smernice za fiskalno politiko za leto 2024, je Komisija v skladu z veljavnimi pravnimi določbami na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 izvedla prvi korak za začetek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Komisija je 19. junija 2024 izdala poročilo na podlagi člena 126(3) Pogodbe. V tem poročilu je bil ocenjen proračunski položaj Italije, saj je njen primanjkljaj sektorja država v letu 2023 presegal referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe. V poročilu je bilo ugotovljeno, da namerava Komisija glede na to oceno in ob upoštevanju mnenja, ki ga je Ekonomsko-finančni odbor pripravil na podlagi člena 126(4) PDEU, julija 2024 predlagati, da se za Italijo začne postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, tako da Svetu predlaga, naj na podlagi člena 126(6) Pogodbe sprejme sklep o ugotovitvi obstoja čezmernega primanjkljaja v Italiji.

(12) Svet je 12. julija 2022 Italiji priporočil ([12]), naj v letu 2023 zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejevanjem rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno rast potencialnega proizvoda ([13]), ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Hkrati je priporočil, naj bo Italija pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Italiji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo Mehanizma in drugih skladov Unije. Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnanost ([14]) v letu 2023 v razmerah visoke inflacije nekoliko ekspanzivna in je znašala 0,3 % BDP. Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2023 je imela restriktiven učinek na fiskalno naravnanost v višini 1,0 % BDP in je bila v skladu s priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Restriktivni učinek nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je bil posledica zmanjšanja – za 1,4 odstotne točke BDP – stroškov izrednih podpornih ukrepov (ciljno usmerjenih in tistih, ki niso ciljno usmerjeni) za gospodinjstva in podjetja zaradi zvišanja cen energije. Pokojnine in zmanjšanje davčnega primeža stroškov dela so bili glavni dejavniki rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov). Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma in drugih skladov Unije, so v letu 2023 znašali 1,2 % BDP. Nacionalno financirane naložbe so v letu 2023 znašale 2,9 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,3 odstotne točke v primerjavi z letom 2022. Italija je dodatne naložbe financirala iz Mehanizma in drugih skladov Unije. Financirala je javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, kot so krepitev pametnih omrežij, izgradnja „tirenske povezave“, razvoj sistemov hitrega množičnega prevoza, proizvodnja vodika na degradiranih območjih, hitre internetne povezave in digitalizacija javne uprave. Te javne naložbe se delno financirajo iz Mehanizma in drugih skladov Unije.

(13) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije, v programu stabilnosti za leto 2024 predvideva realno rast BDP v višini 1,0 % v letu 2024 in 1,2 % v letu 2025, inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP) pa naj bi znašala 1,2 % v letu 2024 in 1,8 % v letu 2025. Primanjkljaj sektorja država naj bi se, ob predpostavki, da se zakonodaja ne spremeni, v letu 2024 zmanjšal na 4,3 % BDP in v letu 2025 na 3,7 %, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 povečal za 0,5 odstotne točke na 137,8 % in nato do konca leta 2025 na 138,9 %. Po letu 2025 naj bi se primanjkljaj sektorja država zmanjšal, in sicer na 3,0 % BDP v letu 2026 in na 2,2 % BDP v letu 2027. Primanjkljaj sektorja država naj torej od leta 2026 ne bi presegal referenčne vrednosti 3 % BDP iz Pogodbe. Po letu 2025 pa naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP najprej dodatno povečal, in sicer na 139,8 % v letu 2026 , in nato nekoliko zmanjšal, in sicer na 139,6 % v letu 2027.

([12]) Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 96).

([13]) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 je srednjeročna rast potencialnega proizvoda Italije v letu 2023 na podlagi 10-letne povprečne realne stopnje potencialne rasti in deflatorja BDP za leto 2023 nominalno ocenjena na 5,9 %.

([14]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna Unije. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov (in brez začasnih izrednih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19), vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru Mehanizma in drugih skladov Unije.

(14) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi realni BDP zrasel za 0,9 % v letu 2024 in za 1,1 % v letu 2025, inflacija, merjena s HICP, pa naj bi znašala 1,6 % v letu 2024 in 1,9 % v letu 2025.

(15) V pomladanski napovedi Komisije 2024 je predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 4,4 % BDP v letu 2024, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 povečal na 138,6 %. Napovedano zmanjšanje primanjkljaja v letu 2024 odraža predvsem popolno postopno odpravo energetskih podpornih ukrepov in veliko nižje proračunske stroške davčnih dobropisov za prenovo stanovanj (¼ % BDP v primerjavi s približno 3½ % BDP leta 2023), in sicer zaradi sprememb zakonodaje, ki so privedle tudi do statistične razvrstitve novih davčnih dobropisov kot „neplačljivi“ (prejšnji davčni dobropisi so bili razvrščeni kot „plačljivi“). Povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2024 odraža močno povečanje prilagoditve stanj in tokov zaradi zapoznelega učinka davčnih dobropisov za prenovo stanovanj v obdobju 2021–2023, ki so po obračunskem načelu že bili zajeti v primanjkljaj, na denarni tok. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost v letu 2024 restriktivna in naj bi znašala 3,1 % BDP.

(16) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz Mehanizma v letu 2024 financirali odhodki v višini 0,6 % BDP v primerjavi z 0,8 % BDP v letu 2023. Odhodki, financirani z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma, bodo omogočili visokokakovostne naložbe in reforme za povečanje produktivnosti brez neposrednega učinka na saldo ali dolg sektorja država v Italiji. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se s posojili iz Mehanizma v letu 2024 podprti odhodki v višini 1,3 % BDP v primerjavi z 0,3 % BDP v letu 2023.

(17) Svet je 14. julija 2023 Italiji priporočil ([15]), naj zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov ([16]) v letu 2024 na največ 1,3 %. Države članice so bile pozvane, naj pri izvrševanju svojih proračunov za leto 2023 in pripravi osnutkov proračunskih načrtov za leto 2024 upoštevajo, da bo Komisija na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 Svetu predlagala začetek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki Italije v letu 2024 zmanjšali za 2,8 % ([17]), kar je pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Ta manjša poraba glede na priporočeno najvišjo stopnjo rasti nacionalno financiranih očiščenih primarnih odhodkov v letu 2024 ustreza 2,0 % BDP. Vendar so bili očiščeni odhodki v letu 2023 višji od pričakovanih v času priporočila (za 2,9 % BDP). Če bi bili očiščeni odhodki v letu 2023 enaki, kot je bilo pričakovano v času priporočila, bi bila posledična stopnja rasti očiščenih odhodkov v letu 2024 od priporočene stopnje rasti višja za 0,9 % BDP. Zato se po mnenju Komisije ob upoštevanju učinka osnove, izhajajočega iz očiščenih odhodkov, ki so bili v letu 2023 višji od pričakovanih, ocenjuje, da nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki niso v celoti skladni s priporočilom.

(18) Poleg tega je Svet Italiji priporočil, naj ukrepa tako, da v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe ter pri tem uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Svet je Italiji nadalje priporočil, naj, če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 so neto proračunski stroški ([18]) energetskih podpornih ukrepov ocenjeni na 1,0 % BDP v letu 2023, v letu 2024 pa naj bi znašali 0,0 %. Če bi se povezani prihranki porabili za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja, kot je priporočil Svet, bi te projekcije pomenile fiskalno prilagoditev v višini 1,0 % BDP v letu 2024, nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki ([19]) pa bi imeli v navedenem letu restriktiven učinek na fiskalno naravnanost

([15]) Priporočilo Sveta z dne 14. julija 2023 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2023 (UL C 312, 1.9.2023, str. 105).

([16]) Očiščeni primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez (i) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) odhodkov za obresti, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

([17]) Pri tem se upoštevajo enkratni ukrepi v višini 0,04 % BDP v letu 2024 v zvezi z različnimi davčnimi odtegljaji in prihodki, povezanimi z davkoplačevalci, ki so prostovoljno uredili svoj pretekli davčni položaj (t. i. *tregua fiscale*), z znižanimi sankcijami in globami, izravnanimi z ukrepi v zvezi s poplavami, ki so maja 2023 prizadele Italijo (ter 0,3 % BDP v letu 2023 v zvezi z različnimi davčnimi odtegljaji in prihodki, povezanimi z davkoplačevalci, ki so prostovoljno uredili svoj pretekli davčni položaj (t. i. *tregua fiscale*), z znižanimi sankcijami in globami, le delno izravnanimi z ukrepi v zvezi s poplavami, ki so maja 2023 prizadele Italijo). Svet je 14. julija 2023 opozoril tudi na uničujoče poplave, ki so maja 2023 prizadele Italijo, in se dogovoril, da se bodo stroški neposredne izredne podpore v zvezi s temi poplavami upoštevali pri poznejših ocenah skladnosti in se bodo načeloma šteli za enkratne in začasne ukrepe.

([18]) Številka predstavlja raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s prihodki in odhodki ter, kadar je ustrezno, brez prihodkov od davkov na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije.

([19]) Ta prispevek se meri kot sprememba primarnih odhodkov sektorja država brez (i) dodatnega proračunskega učinka diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) enkratnih odhodkov, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) odhodkov, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz Mehanizma in drugih skladov Unije, glede na srednjeročno (10-letno) povprečno potencialno nominalno stopnjo rasti BDP, izražena kot razmerje do nominalnega BDP.

v višini 2,7 % BDP. Vendar je to posledica restriktivnega učinka drugih naložb v osnovna sredstva v višini 3,2 % BDP, kar je povezano predvsem z močnim zmanjšanjem subvencij, povezanih z davčnimi dobropisi za prenovo stanovanj v letu 2024, kot je navedeno v uvodni izjavi 15. Hkrati naj bi bil učinek nacionalno financiranih tekočih očiščenih primarnih odhodkov na fiskalno naravnanost, na katerega vpliva postopna odprava sedanjih energetskih podpornih ukrepov, ekspanziven v višini 0,4 % BDP, kar kaže na polno uporabo prihrankov v višini 0,8 % BDP, nastalih zaradi teh sedanjih energetskih podpornih ukrepov, za ekspanzivne politike, s katerimi se v letu 2024 poveča neto tekoča poraba, vključno z zmanjšanjem davčnega primeža stroškov dela. Izredni energetski podporni ukrepi so bili v letih 2023 in 2024 postopoma odpravljeni. To je skladno s priporočilom Sveta. Vendar naj se s tem povezani prihranki ne bi v celoti uporabili za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Pri tem obstaja tveganje, da to ne bo skladno s priporočilom Sveta.

(19) Svet je Italiji poleg tega priporočil, naj ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz Mehanizma in drugih skladov Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirane javne naložbe z 2,9 % BDP v letu 2023 zmanjšale na 2,8 % BDP v letu 2024 ([20]). To je skladno s priporočilom Sveta. Javnofinančni odhodki, ki se financirajo s prihodki iz skladov Unije, vključno z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma, pa naj bi se v letu 2024 zmanjšali na 0,8 % BDP (z 1,2 % BDP v letu 2023), zlasti v povezavi s pomočjo pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope (ReactEU).

(20) Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, in ob predpostavki nespremenjene politike pomladanska napoved Komisije 2024 v letu 2025 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 4,7 % BDP. Povečanje primanjkljaja v letu 2025 odraža predvsem pričakovano podaljšanje zmanjšanja davčnega primeža stroškov dela ob nespremenjeni politiki in nadaljnje povečanje odhodkov za obresti. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2025 dodatno povečal na 141,7 %. Napovedano povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2025 odraža predvsem manj ugodno razliko med obrestno mero in rastjo ter prilagoditev stanj in tokov, ki povečuje dolg in je povezana z zapoznelim denarnim učinkom državne podpore za prenovo stanovanj.

(21) Davčni prihodki Italije glede na BDP so razmeroma visoki v primerjavi s primerljivimi državami članicami, pri čemer glavni prispevek izhaja iz obdavčitve dela. Po tem, ko je parlament odobril izvedbeni zakon, ki določa širok mandat za reformo davčnega sistema, je vlada sprejela več izvedbenih odlokov. Vendar doslej sprejeti ukrepi ne obravnavajo ključnih izzivov davčnega sistema, zmanjšanje davčnega primeža stroškov dela, ki je bilo uzakonjeno le do leta 2024 in financirano z začasnimi določbami, pa je precej omejeno. Poleg tega razširitev pavšalnih davčnih režimov, tudi za samozaposlene, poslabšuje horizontalno pravičnost in učinkovitost davčnega sistema z zmanjšanjem prerazporeditve, dajanjem prednosti posebnim kategorijam davkoplačevalcev in odvračanjem od rasti podjetij. Čeprav se v okviru načrta za okrevanje in odpornost izvaja več pomembnih ukrepov za davčno upravo in poenostavitev, kot so predhodno izpolnjene prijave DDV, pa lahko drugi nedavni ukrepi negativno vplivajo na izpolnjevanje davčnih obveznosti. Med njimi so petletni rok za pobiranje davkov, zmanjšanje sankcij v zvezi z izogibanjem davkom in plačilu prispevkov za socialno varnost ter podaljšanje ukrepov, podobnih davčnim amnestijam. Pozorno je treba spremljati tudi učinek sistema predhodnega dogovora med davkoplačevalci in upravo glede izpolnjevanja davčnih obveznosti za mala podjetja. Na splošno bi bolj strukturna in rasti prijazna reforma davčnega sistema zahtevala proračunsko nevtralen prenos davčnega bremena s proizvodnih dejavnikov na druge vire, ki manj škodujejo rasti. V zvezi s tem še niso znane podrobnosti o načrtovani racionalizaciji davka na dodano vrednost, poleg tega pa v izvedbeni zakon za davčno reformo ni bila vključena posodobitev katastrskih vrednosti, ki so večinoma zastarele in se razlikujejo od tržnih vrednosti. Opaziti je mogoče tudi znatne izgube prihodkov v zvezi z javnimi koncesijami, vključno s plažami. Poleg tega bi lahko italijanski davčni sistem kljub razmeroma visokim prihodkom od okoljskih davkov bolje podprl zeleni prehod, zlasti z uskladitvijo obdavčitve z ravnjo emisij CO_2 iz virov energije in vozil, tudi za službene avtomobile.

([20]) Pri zaokroževanju na prvo decimalko je razlika med nacionalno financiranimi javnimi naložbami med letoma 2024 in 2023 0,0.

(22) Načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k navedeni uredbi vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te reforme in naložbe naj bi prispevale k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo. Glede na kratek časovni okvir je hitro nadaljevanje učinkovitega izvajanja načrta reform in naložb, vključno s poglavjem REPowerEU, bistveno, da bi Italija z zelenim in digitalnim prehodom ter ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti povečala svojo dolgoročno konkurenčnost. Za izpolnitev zavez iz načrta za okrevanje in odpornost do avgusta 2026 je bistveno, da Italija nadaljuje izvajanje reform in pospeši naložbe, tako da odpravi zadevne izzive, hkrati pa zagotovi močno upravno zmogljivost. Zlasti naložbe so zelo skoncentrirane proti koncu obdobja izvajanja načrta za okrevanje in odpornost in jim je treba nameniti posebno pozornost. Sistematično vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost.

(23) Italija mora v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]) v okviru vmesnega pregleda programov kohezijske politike do marca 2025 pregledati vsak program, ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad plus (ESS+), Kohezijski sklad in Sklad za pravični prehod (SPP), pri čemer mora med drugim upoštevati izzive, opredeljene v ustreznih priporočilih za državo, sprejetih v letu 2024, ter svoj nacionalni energetski in podnebni načrt. Ta pregled je podlaga za dokončno dodelitev sredstev Unije, vključenih v vsak program. Italija je sicer dosegla napredek pri izvajanju programov kohezijske politike in evropskega stebra socialnih pravic, vendar izzivi ostajajo, med osrednjim in severnim delom ter južnim delom države pa še vedno obstajajo regionalne razlike. Ključnega pomena sta pospešitev izvajanja programov kohezijske politike in krepitev upravne zmogljivosti na nacionalni in zlasti podnacionalni ravni. Prednostne naloge, dogovorjene v programih, ostajajo relevantne. Poleg ukrepov v zvezi z upravno zmogljivostjo je še posebno pomembno hitro izvajanje naložb v raziskave, inovacije in konkurenčnost, zlasti v manj razvitih regijah, skupaj z načrti za razvoj infrastrukture in regionalnimi strategijami pametne specializacije. Italija bi morala še naprej zviševati kakovost osnovnih javnih storitev na jugu, zlasti storitev na področju oskrbe z vodo in ravnanja z odpadki, vključno s spodbujanjem posameznih izvajalcev na regionalni ravni. Še naprej je pomembno spodbujati izpopolnjevanje in preusposabljanje, tudi za zeleni prehod, s povečanjem deleža prebivalstva s terciarno izobrazbo in deleža odraslih, vključenih v usposabljanje. Zmanjšanje števila mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo, z izboljšanjem izobraževalnega sistema in boljšim usmerjanjem aktivnih politik zaposlovanja ostaja prednostna naloga, zlasti na jugu. Poleg tega je treba še naprej podpirati zaposlovanje žensk s povečanjem ponudbe cenovno dostopnega in kakovostnega varstva predšolskih otrok. Italija bi lahko uporabila tudi platformo za strateške tehnologije za Evropo, vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]), da bi podprla preoblikovanje industrijskih ekosistemov, zlasti na jugu. Učinkovito posredovanje bi lahko vključevalo celostne industrijske politike, ki podpirajo razvoj in uporabo strateških tehnologij, zlasti na področju digitalnih inovacij, čistih in z viri gospodarnih tehnologij, predvsem v sektorjih, ki so na jugu že močno prisotni, kot sta avtomobilska in aeronavtična industrija. Strateški načrt za novo enotno posebno ekonomsko cono za jug bi lahko postal skladen okvir za spodbujanje poslovnih inovacij in produktivnosti z usmerjanjem ključnih projektov in krepitvijo povezovanja med vrednostnimi verigami.

(24) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih z načrtom za okrevanje in odpornost ter drugimi skladi Unije, se Italija sooča z več dodatnimi izzivi, povezanimi z obdavčitvijo, demografijo, vključno z njenimi posledicami za vzdržnost javnih financ, industrijsko strategijo in politiko varstva konkurence.

(25) Italija je ena od držav članic z najstarejšim prebivalstvom, najnižjo stopnjo rodnosti in nadpovprečno starostjo prvorodnic. Selitveni prirast ostaja pozitiven, vendar ne odtehta več nizke stopnje rodnosti. Zato se delovno sposobno prebivalstvo še naprej krči, kar omejuje potencialno rast. Neugoden demografski razvoj naj bi povečal odhodke za pokojnine kot delež BDP do leta 2040, kar so še poslabšali sistemi predčasnega upokojevanja, uvedeni v zadnjih letih. Dolgoročno se pričakuje, da se bodo odhodki za pokojnine postopoma zmanjševali, tudi zaradi

([21]) Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

pokojninske reforme iz leta 2011, če se bo izvajala v celoti, vključno z omejitvijo sistemov predčasnega upokojevanja. Demografske izzive lahko pomagata ublažiti trdnejši in bolj vključujoč trg dela, zlasti za ženske in mlade, ter večja kakovost delovnih mest, tudi v smislu nižje stopnje revščine zaposlenih in boljšega dostopa do socialne zaščite za nestandardne delavce. V ta namen bi lahko imele pomembno vlogo tudi družinske politike, vključno z ukrepi za spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, enakih možnosti ter dostopnih in visokokakovostnih storitev varstva. Poleg tega bi se migracije lahko uporabile tudi za preprečevanje upadanja prebivalstva, zlasti kratkoročno in srednjeročno. Čeprav se je z ukrepi, sprejetimi leta 2024, povečalo število državljanov tretjih držav, sprejetih v Italijo, in poenostavilo priznavanje tujih izobraževalnih nazivov, je za boj proti begu možganov in zoperstavljanje demografskim trendom še vedno ključnega pomena celovita strategija za privabljanje in zadržanje visoko usposobljenih delavcev in študentov. V tem okviru bi vsi ti ukrepi prispevali tudi k podpiranju navzgor usmerjene socialne konvergence v skladu z analizo služb Komisije v drugi fazi, ki temelji na značilnostih okvira za socialno konvergenco, ki se je poskusno izvajal v letu 2024. Evropski semester v skladu s členom 3(3), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1263 vključuje nadzor Komisije nad izvajanjem smernic za zaposlovanje, med drugim prek okvira za opredelitev tveganj za socialno konvergenco.

(26) Gospodarstvo na jugu Italije je prispevalo k okrevanju po pandemiji COVID-19. Kljub temu so za južne regije še vedno značilne gospodarske dejavnosti z nižjo dodano vrednostjo kot pa v regijah osrednjega in severnega dela. Poleg tega se pričakuje, da bodo prizadevanja za razogljičenje še posebej vplivala na izvoz juga. Gospodarske dejavnosti na jugu podpira več ukrepov politike, zlasti davčne spodbude. Italija je leta 2023 vzpostavila enotno posebno ekonomsko cono za jug, pri čemer je s 1. marcem 2024 odgovornost za prejšnje cone prenesla na en sam organ, ki deluje v okviru predsedstva sveta ministrov. Strateški načrt za to cono naj bi bil odobren do 31. julija 2024. Mehanizem in drugi skladi Unije prispevajo k naložbam in reformam v južnih regijah. Za boljše usmerjanje obstoječih ukrepov politike in izboljšanje dodane vrednosti naložb Unije in nacionalnih naložb je potrebna industrijska in razvojna strategija za jug. V zvezi s tem ima jug velik potencial v številnih sektorjih, kot so logistika v Sredozemlju in vrednostne verige energije iz obnovljivih virov. Poleg tega je krepitev povezav med znanostjo in podjetji, da se znanstvena spoznanja pretvorijo v praktične rešitve, ključnega pomena za oživitev industrije in umestitev juga v globalne vrednostne verige. V ta namen bo ključnega pomena nadaljnja institucionalizacija vloge uradov za prenos tehnologije, zlasti na jugu, na primer s krepitvijo upravnih zmogljivosti. Opredelitev in izbira teh strateških sektorjev v razvojni strategiji sta pomemben dejavnik za povečanje konkurenčnosti južnih regij s pozitivnim učinkom na nacionalni ravni. Z usmerjanjem obstoječih ukrepov politike in osredotočanjem načrtovanih naložb na te sektorje se lahko še poveča njihov gospodarski učinek.

(27) Izboljšanje poslovnega okolja bi olajšalo podjetništvo, boljši okvirni pogoji za konkurenco pa bi spodbudili učinkovitejše razporejanje virov ter vodili k povečanju konkurenčnosti in produktivnosti. Večja konkurenca in boljša sektorska ureditev bi koristila tudi potrošnikom in izboljšala javne finance, kar bi pripomoglo k odpravi ranljivosti Italije zaradi visokega javnega dolga in šibke rasti produktivnosti, kot je navedeno v uvodni izjavi 10. Začela sta se izvajati letna zakona o konkurenci iz leta 2021 in 2022 in to bo treba nadaljevati. Italijanski načrt za okrevanje in odpornost v skladu z italijansko zakonodajo predvideva letno sprejetje zakona o konkurenci, vendar ne določa vseh sektorjev, za katere bi lahko veljali takšni letni zakoni o konkurenci. Zakonodajna pobuda, temelječa na trdni oceni regulativnega učinka, je zlasti potrebna za trgovino na drobno, še posebej v zvezi z ureditvijo glede ustanavljanja novih trgovin in glede razprodaj, za regulirane poklice, predvsem za olajšanje pogojev za dostop do njih, pa tudi za železnice, kjer mora biti oddaja naročil za regionalni prevoz in medmestne storitve konkurenčna. Poleg tega italijanski organ, pristojen za konkurenco, navaja, da v številnih drugih sektorjih, kot so poštne storitve, farmacevtski izdelki, gospodarske zbornice in storitve najema vozil z voznikom, ostajajo znatne ovire za konkurenco.

(28) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2024 priporočil, naj države članice euroobmočja sprejmejo ukrepe, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o euroobmočju za leto 2024. Kar zadeva Italijo, priporočila 1, 2, 3 in 4 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila iz priporočila o euroobmočju za leto 2024.

(29) Ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njene ugotovitve o obstoju neravnotežij so priporočila iz člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 izražena v priporočilih 1, 2, 3 in 4. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z visokim javnim dolgom. Politike iz priporočil 2, 3 in 4 pomagajo odpravljati ranljivosti, povezane s šibko rastjo produktivnosti, s čimer se podpira potencialna rast BDP, in posledično prispevajo tudi k obravnavi priporočila 1. Priporočila 1, 2, 3 in 4 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočila za euroobmočje v skladu z uvodno izjavo 28 –

PRIPOROČA, da Italija v letih 2024 in 2025 ukrepa tako, da:

1. pravočasno predloži srednjeročni fiskalno-strukturni načrt; v skladu z zahtevami reformiranega Pakta za stabilnost in rast omeji rast očiščenih odhodkov v letu 2025 na stopnjo, ki bo med drugim skladna z verjetnim zmanjševanjem dolga sektorja država v srednjeročnem obdobju in zmanjšanjem primanjkljaja sektorja država v smeri referenčne vrednosti 3 % BDP iz Pogodbe; poskrbi, da bo davčni sistem bolj podpiral rast, s poudarkom na zmanjšanju davčnega primeža stroškov dela in v skladu s cilji vzdržnosti javnih financ, tudi z zmanjšanjem davčnih izdatkov in posodobitvijo katastrskih vrednosti, ob hkratnem zagotavljanju pravičnosti in progresivnosti ter podpiranju zelenega prehoda;

2. okrepi upravno zmogljivost za upravljanje skladov Unije, pospeši naložbe in ohrani zagon pri izvajanju reform; obravnava zadevne izzive, da bi omogočila nadaljnje hitro in učinkovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ter zagotovi dokončanje reform in naložb do avgusta 2026; pospeši izvajanje programov kohezijske politike; se v okviru vmesnega pregleda teh programov še naprej osredotoča na dogovorjene prednostne naloge, pri čemer upošteva priložnosti, ki jih ponuja pobuda za platformo za strateške tehnologije za Evropo za izboljšanje konkurenčnosti;

3. obravnava negativne demografske trende za ublažitev njihovih učinkov na potencialno rast, tudi s privabljanjem in zadržanjem delavcev z ustreznimi spretnostmi ter z reševanjem izzivov na trgu dela, zlasti v zvezi z ženskami, mladimi in revščino zaposlenih, še posebej delavcev z nestandardnimi pogodbami;

4. določi industrijsko in razvojno strategijo za zmanjšanje teritorialnega razkoraka z racionalizacijo sedanjih ukrepov politike ter z upoštevanjem ključnih infrastrukturnih projektov in strateških vrednostnih verig; odpravi preostale omejitve za konkurenco, zlasti v maloprodajnem sektorju, reguliranih poklicih in železnicah.

V Luxembourgu, 21. oktobra 2024

Za Svet

predsednik

NAGY I.